

Csodavilág a Várhegy mélységeiben

Csontvázkamra a Ruszwurm-cukrászda alatt
Idegenforgalmi látványosság, műemlék és
— gázpince . . .

— A 8 Órai Ujság tudósítása —

Igen: ez nem holmi elavult 25—30 éves háborúelőtti szecessziós műbarlang, hanem modern többezeréves remekmű, melyet részint a történelemelőtti víztömegek, részint a törökök építettek a Vár alá. Itt nem árulnak perecet, sárkány sem jár sikoltozó cselédekkel ki-be, a titokzatos mélységekből nem szól gramofonzene és a lilás fényben uszó fülkében nem kalapálnak a kis törpék az „Alte Kameraden“-mars ütemére... Egyszóval: mindez nem. De hát milyen ez a konszolidált ősbárlang a Vár kellős közepén, az előjáróság alatt? Milyen? Remek. Egyesíti magában az összes bárlangok jó tulajdonságát, azoknak hibája nélkül.

Tehát közel van a városhoz, nem kell kirándulni ahhoz, hogy az ember elérje. (Talán ezért is látogatják oly gyéren.) Az előjáróság udvarából sétál le a nyájas érdeklődő,

kötélhágcsó, gumiöltözöt s bányalámpa nélkül, akár fürdőstrikóban, vagy szmókingban, ha úgy tetszik...

— Hol van kérem a bárlang? — kérdem a házmestertől, amint belépek a szentháromságutcai épületbe. — A bárlang az udvarból nyílik... tessék lejáradni... A mérnök úr már lent van.

Elegáns kis lépcső vezet a bárlang-lejárathoz. Lent aztán Barbie Lajos, a bárlang teljhatalmu ura és fanatikus híve fogad. Megígéri, hogy végigvezet a labirintuson és nem fog otthagyni valamelyik török kazamátában, rabbilincsre verve egy bögre talajvízen és egy kis megkövesedett török kétszersültön...

Először is megmutatja

a díszes „kutyabórt”, mely az épület pedigréjét tartalmazza, ciradás betűkkel.

Ebből kiderül, hogy a szerény budai épület tulajdonképpen Buda első városháza volt, mely közvetlen a törökök kiűzése után épült, 1692-ben, 1723-ban leégett, de kibírt minden vést és borzalmat máig és minden remény megvan rá, hogy óriási földalatti bárlangjának segítségével a jövő légi támadásainak is ellent fog állni. A bárlangnak ez a része még csak szerény lejárát és valamikor tulajdonképpen földszint volt. De az utcát annyival emelték, hogy

hat méterrel az úttest alá került.

A tulajdonképpeni szenzációnak itt van a lejárata. Fölötte nagy márványtábla hirdeti, hogy a bárlang feltárását Liber Endre alpolgármester, dr. Duday Alajos és Mottl János professzorok áldozatkészsége tette lehetővé, dr. Kadíc Ottokár egye-

temi tanár közreműködésével. Ha az ember ezen a lépcsőn is lemegy,

valóságban mesevilágba jut.

Homályos villanykörték égnek a sziklafordulóknban és a szeszélyes kőcsipkázat fantasztikus árnyakat vet a nedves sziklafalakra.

Hiába, nem tudok emlékeimtől szabadulni és egyre várom, hogy megjelenjen a zöld sárkány, mely elvisz Jancsihoz és Juliskához, amint éppen mézeskalácsot falatoznak.

— A sziklaréteg 6—8 méter magas és az egészet a víz mosta ki, — magyarázza Barbie főmérnök, aki minden sziklát személyesen ismer ebben a hatalmas kiterjedésű földalatti kazamátában.

— Hogy mekkora az alaguthálózat kiterjedése, azt ebben a pillanatban még nem is tudjuk pontosan. Valószínűleg

tíz kilométerre is kiterjed.

— Állandóan dolgozunk és most is egy rendkívül érdekes új folyósóra bukkantunk, melynek kimenetele még teljesen bizonytalan. A bárlang kizárólag a természet munkája, még abból az időből, amikor a Duna elborította a Várhegyet. Érdekesekek azok a kutak, amelyekre ásás közben bukkantunk. Ezeket még a törökök ásták és ma is van bennük talajvíz, mely azonban fertőzött.

Egyre beljebb hatolunk a labirintusba, a főmérnök fölhattant egy villanykapesclót, mire hirtelen az angolparki rémségek háza tűnik szemünk elé. Egy szerény mellék-bárlangban vagy

kétszáz koponya és egyéb emberi csont hever.

Pontosan elrendezve, a felső polcon a koponyák, lent pedig a lábszár-csontok.

— A Ruszwurm-cukrászda alatt vagyunk, — mondja kísérőm mosolyogva. És itt, az idillikus helyiség alatt, kezdünk hamleti beszélgetést, könnyedén gesztikulálunk a sípcsonatokkal, mint fölöttünk a szerelmespárok az első tavaszi fagyalt mellett az ostyával...

— Ezt azért csináltuk, hogy az idegeneknek is legyen egy kis szenzációjuk, mert ez a zöld fényvel elárasztott török csontkollekció igen tetszik nekik.

Némelyik koponyán világosan látszik a puskagolyó helye...

— Az egész bárlangkomplexumnak van azonban az idegenforgalmon kívül még egyéb fontossága is. Itt lesz ugyanis

Budapest legbiztosabb légvédelmi menedékhelye.

— Akár az egész Várat el lehet itt helyezni légitámadás esetén.

Hiába, volt eszük azoknak a törököknek, akik bizonyára az utókor iránti különös szeretetből építették ki ilyen csodálatos módon ezt a sziklavárat. Nagystílusú politikai vonalvezetésükért fogadják ezuttal legnagyobb elismerésünket...

Telcs Péter